

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Z. F.**, bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. J. T., advokátom so sídlom v P., proti žalovanému **1/ G.**, so sídlom v B., IČO: X., **2/ L., a.s.**, so sídlom v K., IČO: X., zastúpenej Prof. JUDr. P. V., CSc., advokátom so sídlom v K., **3/ Ú.**, so sídlom v R., IČO: X., **o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 20 C 949/2002, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. októbra 2008 sp. zn. 5 Co 62/2008, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 27. októbra 2008 sp. zn. 5 Co 62/2008 a rozsudok Okresného súdu Košice II z 11. decembra 2007 č.k. 20 C 949/2002-698 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súde Košice II na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa v konaní v zmysle žaloby, zmenu ktorej navrhol 15. decembra 2004 (č.l. 294 spisu), domáhal, aby súd žalovaným 1/ až 3/ uložil povinnosť a/ ospravedlniť sa mu verejne na aktíve príslušníkov Z. a tiež písomne na adresu jeho trvalého bydliska za uvádzanie nepravdivých tvrdení o jeho osobe, b/ odvolať tvrdenia o jeho zdravotnom stave, c/ zdržať sa v budúcnosti akéhokoľvek tvrdenia v súvislosti s jeho osobou a d/ zaplatiť mu 3 350 000 Sk titulom náhrady nemajetkovej ujmy.

Okresný súd Košice II rozsudkom z 11. decembra 2007 č.k. 20 C 949/2002-698 žalobu v celom rozsahu zamietol. Rozhodol tiež o náhrade trov konania a o tom, že štát nemá právo na náhradu trov konania. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobca v čase platného skončenia jeho služobného pomeru trpel poruchou osobnosti, o zdravotnom stave žalobcu sa ale žalovaní nezmieňovali spôsobom porušujúcim jeho občiansku česť alebo ľudskú dôstojnosť. Neopodstatnenú žalobu preto zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukazom na § 150 O.s.p., § 151 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 148 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 27. októbra 2008 sp. zn. 5 Co 62/2008 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. O odvolaní žalobcu rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), pričom sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením súdu prvého stupňa, ktorý dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie presvedčivo odôvodnil. Na zvýraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že došlo k zásahu do jeho osobnostných práv.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. V dovolaní namietal, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) a k tzv. inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Podľa názoru žalobcu vychádzal záver súdu o jeho psychickej chorobe z falšovaného znaleckého posudku, ktorý bol navyše vypracovaný zaujatými znalcami. Jemu ustanovená právna zástupkyňa nebola prítomná na pojednávaniach, zástupcovia žalovaných neboli vždy prítomní na pojednávaniach, neboli v konaní ani vypočutí a žalobca im z tohto dôvodu nemohol klásť otázky.

Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že správnosť rozhodnutia o skončení služobného pomeru žalobcu bola potvrdená rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 1999 sp. zn. 6 SŽ 117/1998.

Žalovaný 2/ uviedol, že žalobca v konaní nepreukázal, že by žalovaní zasiahli do jeho práv na ochranu osobnosti. Napadnutý rozsudok označil za vecne správny a s jeho závermi sa celom rozsahu stotožnil.

Žalovaný 3/ sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods.1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním žalobcu je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolanie žalobcu by vzhľadom na vyššie uvedené mohlo byť procesne prípustné, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania

nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. V zmysle § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., na vady uvedené v § 237 O.s.p. dovolací súd prihliada aj vtedy, keď neboli uplatnené v dovolaní.

Dovolateľ existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo.

Vzhľadom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na posúdenie, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na nariadenom pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

Zo spisu vyplýva, že Okresný súd Košice II uznesením zo 4. januára 2005 č.k. 20 C 949/2002-307 pripustil zmenu žalobného petitu (v zmysle návrhu žalobcu založeného v spise na č.l. 294) a uznesením zo 4. januára 2005 č.k. 20 C 949/2002-306 pripustil, aby do konania vstúpili ďalší účastníci na strane žalovaného (žalovaní 2/ a 3/).

Z obsahu ďalších procesných úkonov žalobcu [viď jeho podania z 18. novembra 2005 (č.l. 374 spisu), z 21. novembra 2005 (č.l. 377 spisu), z 22. decembra 2005 (č.l. 394 spisu), z 29. decembra 2005 (č.l. 428 spisu) a z 21. júna 2006 (č.l. 442 spisu)] je zrejmé, že súdu navrhol, aby pripustil prístupenie viacerých fyzických osôb (funkcionárov orgánov štátnej správy, lekárov, psychológov, prokurátorov) ako ďalších účastníkov konania na strane žalovaných. Z obsahu podania žalobcu z 9. januára 2006 (č.l. 432 spisu) je zrejmé, že sa

domáhal pripustenia rozšírenia žaloby o jeho mzdové nároky (odmenu a náhradu ušlej mzdy) celkom vo výške 1 546 542 Sk.

Spis svedčí o tom, že súd prvého stupňa procesné návrhy žalobcu, ktoré sú uvedené v predchádzajúcom odseku, nevzal na zreteľ a že sa nimi vôbec zaoberal. Odvolací súd túto procesnú nesprávnosť postupu súdu prvého stupňa prehliadol.

I keď uvedené procesné úkony žalobcu (č.l. 374, 377, 394, 428, 442 a 432 spisu) nemali všetky predpísané náležitosti (napríklad neobsahovali údaje označujúce bydlisko tých, ktorí majú podľa návrhov žalobcu pristúpiť do konania na strane žalovaných, prípadne nie celkom jednoznačne vysvetľovali dôvody týchto úkonov a to, čoho sa nimi žalobca domáha), je z nich zrejmé, že žalobcovi išlo o to, aby do konania pristúpili ním označené fyzické osoby na strane žalovaných a aby bola pripustená zmena jeho žaloby. Nedostatky týchto procesných úkonov boli odstrániteľné. V súlade so zákonom mal súd prvého stupňa uznesením vyzvať žalobcu, aby tieto nesprávne (neúplné) podania doplnil alebo opravil v určenej lehote a vhodným spôsobom mu mal uviesť, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať (§ 43 ods. 1 O.s.p.).

Súd prvého stupňa zákonu zodpovedajúcim spôsobom nepostupoval – žalobcu nevyzval na opravu a doplnenie predmetných procesných úkonov a tieto úkony ponechal bez povšimnutia. Tým žalobcovi odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Uvedená procesná nesprávnosť postupu súdu prvého stupňa, ktorú odvolací súd nenapravil a ktorej dôsledky neodstránil, zakladá prípustnosť dovolania žalobcu a je zároveň dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd zrušiť tak rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok odvolacieho súdu a tiež ním potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa (§ 243b ods. 3 O.s.p) a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. So zreteľom na dôvod zrušenia sa nezaoberal otázkou opodstatnenosti uplatnenia dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta druhá O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. marca 2011

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková